

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie apríl 2013

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 57/2012
sudca spravodajca	Orosz Ladislav
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. február 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Kľúčová argumentácia sťažovateľky (obchodnej spoločnosti) je založená na tvrdení, že uznesením krajského súdu z 30. septembra 2011 došlo k porušeniu jej vyššie uvedených základných práv.</p> <p>Nezákonnosť napadnutého uznesenia podľa sťažovateľky spočíva v nesprávnej aplikácii § 87 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a to vzhľadom na skutočnosť, že „ani v jednej z predmetných zmlúv o úvere nevystupoval žalobca ako spotrebiteľ, a to z dôvodov, ktoré sú bližšie uvedené v námietke miestnej nepríslušnosti a vyjadrení sťažovateľa... Žalobca poskytnutím úverov na výkon podnikania alebo zamestnania, ako aj jednoznačným uvedením jeho identifikačných podnikateľských údajov a údajov o svojom zamestnaní, nespĺňal definíciu spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 2 pôvodného Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov), ako aj § 2 písm. a) nového Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 129/2010 Z. z.)“, ako aj v porušení „§ 169 ods. 1 a 2 OSP, ktoré spočíva v chýbajúcom odôvodnení“.</p> <p>Sťažovateľka namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia, pričom v tejto súvislosti uvádza:</p> <p>„Podľa § 169 ods. 2 OSP písomné vyhotovenie (i) uznesenia, ktorým sa celkom vyhovie návrhu, ktorému nikto neodporoval, alebo (ii) uznesenia, ktoré sa týka vedenia konania, nemusí obsahovať odôvodnenie. Uznesenie o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania musí vždy obsahovať odôvodnenie. V danom prípade uznesenie neobsahuje odôvodnenie vôbec.“</p> <p>Rozhodovanie o miestnej príslušnosti je rozhodovanie o podmienke konania. OSP pritom jasne rozlišuje medzi vedením konania a podmienkami konania. Podľa § 167 ods. 1 OSP sa uznesením rozhoduje tak o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania, ako aj o podmienkach konania. Rozlišovanie medzi rozhodnutím o podmienkach konania na jednej strane a rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania na strane druhej, vyplýva aj z § 243f ods. 2 písm. b) OSP. Je teda zrejmé, že zákonodarca považuje podmienky konania a vedenie konania za dve odlišné veci. Tento záver vyplýva z logického hľadiska: ak nie je daná podmienka konania, nemožno konanie viesť. Je teda zrejmé, že rozhodovanie o miestnej príslušnosti nie je rozhodovaním o vedení konania. V takomto prípade je nutné a povinné, aby uznesenie o miestnej príslušnosti obsahovalo</p>

	<p><i>odôvodnenie. Keďže Krajský súd v Bratislave v danom prípade rozhodol uznesením bez odôvodnenia, porušil ustanovenie § 169 ods. 2 OSP.</i></p> <p><i>Súd sa v odôvodnení Uznesenia nevysporiadal so skutkovým stavom, a to najmä so skutočnosťou, že žalobcovia nemožno pričítať status spotrebiteľa. Sťažovateľ je tiež presvedčený, že protiprávna absencia odôvodnenia v Uznesení má ústavnoprávne následky, nakoľko ide o hrubé porušenie OSP.“</i></p> <p><i>K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny sťažovateľka poukazuje na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej „nevyhnutným predpokladom na to, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci tým súdom, ktorý je podľa zákona (Občiansky súdny poriadok) na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný... (IV. ÚS 161/08-25)“.</i></p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že podľa § 87 písm. f) OSP je popri všeobecnom súde odporcu na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.</p> <p>Účelom § 87 písm. f) OSP je zvýšenie ochrany spotrebiteľa, ktoré sa prejavuje tým, že popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenie § 87 OSP upravuje tzv. príslušnosť danú na výber, a teda navrhovateľ má v prípade sporu zo spotrebiteľskej zmluvy na výber, či svoj návrh podá na všeobecný súd odporcu alebo na súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že ustanovenie upravujúce príslušnosť danú na výber treba považovať za súčasť celého komplexu právnych noriem, ktoré vo svojej podstate predstavujú systém ochrany zavedený primárne príslušnými smernicami Európskej únie, ktorý vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (porovnaj napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C 240/98 z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero, bod 25).</p> <p>Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že žalobca svoju žalobu o ochranu práv spotrebiteľa, žalobu o neplatnosť úverových zmlúv a žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia smerujúcu proti sťažovateľke ako žalovanej doručil Okresnému súdu Trnava 18. apríla 2011. Na základe výzvy okresného súdu sa k žalobám vyjadrila sťažovateľka podaním z 20. júna 2011, v ktorom namietla miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Trnava, „a to z dôvodu, že zmluvy o úvere uzatvorené medzi navrhovateľom a odporcom nie sú zmluvami spotrebiteľskými, a teda nejde o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Odporca ako veriteľ uzatvoril s navrhovateľom ako dlžníkom okrem iného aj zmluvu o úvere zo dňa 11. 6. 2010 a zmluvu o úvere zo dňa 14. 1. 2011, pričom navrhovateľ si predmetné úvery bral ako živnostník v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej činnosti, čo vyplýva aj zo samotnej zmluvy o úvere. V predmetnej zmluve o úvere je okrem mena a priezviska navrhovateľa uvedené aj jeho obchodné meno, IČO a miesto podnikania. Zároveň navrhovateľ sám prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, pričom navrhovateľ k uvedenému prehláseniu pripojil svoj podpis. Vzhľadom na uvedené nemožno príslušnosť súdu posudzovať v zmysle ustanovenia § 87 písm. f) O. s. p., ale príslušnosť je daná v zmysle ustanovenia § 84 O. s. p. ... Z uvedeného vyplýva, že miestne príslušným súdom na konanie o zrušenie právneho úkonu je Okresný súd Bratislava I.“</p> <p>Vzhľadom na sťažovateľkou uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Trnava tento súd postúpil bez rozhodnutia v súlade s § 105 ods. 2 OSP spis vzťahujúci sa na konanie Okresnému súdu Bratislava I. Okresný súd Trnava zároveň poukázal aj na svoj právny názor, v zmysle ktorého „len v prípade výlučnej príslušnosti tunajšieho súdu o určitej veci, čo v danom prípade nie je, by bola daná miestna príslušnosť aj na konanie o veciach s ňou spojených podaním spoločného návrhu“.</p> <p>Žalobca podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava I 29. júla 2011 označeným ako „Námietka postúpenia veci a konania pred Okresným súdom Bratislava I“ namietol miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Bratislava I, pričom v tejto súvislosti predovšetkým uviedol:</p> <p>«1. Týmto vznášam námietku postúpenia veci a konania a uvádzam, že príslušnosť Okresného súdu Bratislava I. je založená na základe nekalej obchodnej podmienky – v rozpore s európskym právom na ochranu spotrebiteľa a v rozpore s judikatúrou</p>

Európskeho súdneho dvora.

2. Dôležitý je podľa európskeho práva skutočný účel úveru, nie je dôležité označenie účastníka a skutočný účel úveru súd nijako neskúmal – neurobil pred postúpením nijaký úkon, aby ochránil moje spotrebiteľské práva – toto dávam na vedomie aj Európskej komisii. Je neúnosné, aby súdy každodenne dookola porušovali práva občanov – spotrebiteľov – iba pre svoj formalizmus, ktorý sa na nich stále presadzuje. Žalovaný zneužil, že som živnostníkom a povedal mi, že úver mi poskytne iba na IČO – nemal som na výber – skutočný účel úveru bola pritom osobná spotreba – peniaze som použil na splátky skorších úverov a nedoplatkov vrátane dlhu spoločnosti P. niekoľko bežných osobných výdavkov a výdavkov na domácnosť.

3. Praktiky žalovaného, ktorými z obyčajných spotrebiteľov – dôchodcov, nezamestnaných, invalidov alebo bežných zamestnancov robí podnikateľov alebo im poskytuje úvery na povolanie/zamestnanie zaujímajú aj Európsku komisiu. Medzi obchodnými zástupcami žalovaného nie je tajomstvom, že všetci títo sú vedením žalovaného inštruovaní, aby všetkým spotrebiteľom bez rozdielu krížikovali taký účel – aby sa obišiel zákon o spotrebiteľských úveroch a aj celá práva úprava na ochranu spotrebiteľa. A samozrejme, aby sa dosiahlo neposkytnutie právnej ochrany zo strany súdov a SOI. Na túto prax reagovala aj judikatúra súdov, ktorá potvrdila takéto inštruovanie žalovaným. Poukazujeme na uznesenie Krajského súdu Prešov z 26. mája 2011, sp. zn. 6 Co 84/2011, v ktorom judikoval: „Konanie, ktorým sa presviedča, navádza alebo inak pôsobí na spotrebiteľov, s cieľom dosiahnuť, aby ako účel úveru vyznačil účel na zamestnanie, povolanie alebo podnikanie, teda aby sa vyznačoval ako účel úveru, účel, ktorý nie je pravdivý, je v rozpore so smernicou č. 2005/2009 (správne má byť 2005/29, pozn.) ES z 11. 5. 2005 o nekalých obchodných praktikách voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, pretože takéto konanie možno zaradiť pod nekalú prax, ktorá môže naplňať atribúty agresívnej obchodnej praktiky, čo znamená, že ak sa podstatne zhoršuje sloboda výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa, každá nekalá prax sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi.

4. Žiadam na základe vyššie uvedených dôvodov, keďže som spotrebiteľom domáhajúcim sa ochrany svojho práva podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007, aby krajský súd v Bratislave rozhodol, že miestne príslušný na konanie je OS Trnava.»

Okresný súd Bratislava I na základe námietky miestnej nepríslušnosti vznesenej žalobcom postúpil vec na rozhodnutie krajskému súdu ako svojmu nadriadenému súdu v súlade s § 105 ods. 3 OSP 13. septembra 2011. Krajský súd uznesením z 30. septembra 2011 rozhodol, že „na prejednanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I je miestne príslušný Okresný súd Trnava“.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd sa s prihliadnutím na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu predovšetkým sústredil na posúdenie, či napadnuté uznesenie krajského súdu možno považovať za ústavne akceptovateľné z vecného hľadiska, t. j. či je ústavne akceptovateľný a udržateľný jeho výrok, v zmysle ktorého je na prejednanie veci miestne príslušný Okresný súd Trnava. Až samotná vecná nesprávnosť výroku napadnutého uznesenia by v okolnostiach posudzovanej veci mohla totiž viesť k záveru o jeho ústavnej neakceptovateľnosti (a teda k vysloveniu porušenia práv označených sťažovateľkou), a to aj bez ohľadu na ďalšie nedostatky vytýkané mu sťažovateľkou (nedostatok odôvodnenia). Na druhej strane, pokiaľ by ústavný súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia (jeho výroku), potom by nedostatok jeho odôvodnenia v okolnostiach posudzovanej veci nemusel dosiahnuť ústavnoprávnú intenzitu, ktorá by zakladala dôvod vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru (k tomu pozri m. m. I. ÚS 207/07).

Žalobca vo svojom vyjadrení k námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Bratislava I poukázal na konanie sťažovateľky, ktoré považuje za nekalú obchodnú prax pri poskytovaní úverov a ktoré malo spočívať v predložení zmlúv o úvere žalobcovi, ktorý je držiteľom živnostenského oprávnenia s vyznačením účelu na podnikanie, aj napriek tomu, že žalobca požadoval úvery spotrebiteľské, čím následne sťažovateľka znemožnila žalobcovi ochranu poskytovanú spotrebiteľovi v rámci

spotrebiteľských zmlúv.

Argumentácia sťažovateľky bola založená predovšetkým na tvrdení, že žalobca nie je spotrebiteľ a zmluvy uzatvorené medzi účastníkmi konania („navrhovateľ si predmetné úvery bral ako živnostník v súvislosti s výkonom svojej podnikateľskej činnosti, čo vyplýva aj zo samotnej zmluvy o úvere“) nie sú podľa jej tvrdenia zmluvami spotrebiteľskými, čo odôvodňuje predovšetkým vyhlásením žalobcu, že zmluvy o úvere uzatvoril slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdil svojím podpisom.

V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie v rozsudku C-243/08 zo 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Györfi (bod 35) „vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť.“.

Pokiaľ teda skutkové okolnosti v danej veci dostatočne odôvodňovali záver o tom, že konanie sťažovateľky smerovalo k tomu, že na zmluvách o úvere vyznačila účel, ktorý nie je pravdivý, uvedené bolo postačujúce pre záver o existencii spotrebiteľskej zmluvy pre účely uplatnenia miestnej príslušnosti danej na výber podľa § 87 písm. f) OSP.

Ústavný súd zároveň považoval za potrebné zdôrazniť, že v okolnostiach daného prípadu nejde o prípad prejednaného meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu.

Vzhľadom na už uvedené, je podľa názoru ústavného súdu neakceptovateľné, aby § 87 písm. f) OSP bol vykladaný spôsobom v zásade znemožňujúcim dosiahnutie účelu, ktorému úprava ochrany spotrebiteľa ako celok slúži.

Ústavný súd konštatoval, že účel široko koncipovanej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa by sa minul účinkom, ak by sa námietke miestnej príslušnosti všeobecného súdu vznesenej žalobcom nevyhovelo, pretože by sa tým vylúčila možnosť spotrebiteľa využiť procesným právom predpokladanú výhodu „domáceho“ všeobecného súdu, ktorá je daná predovšetkým z dôvodu zabezpečenia čo najväčšej šetrnosti k ekonomicky slabšej strane spotrebiteľského vzťahu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastával názor, že krajský súd v danom prípade z vecného hľadiska rozhodol správne. Aj keď napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie, dá sa z neho vyvodiť, že krajský súd tým, že rozhodol, že na prejednanie veci vedenej Okresným súdom Bratislava I je miestne príslušný Okresný súd Trnava, sa implicitne stotožnil s dôvodmi, na ktorých založil svoju argumentáciu žalobca (argumentácia obsiahnutá v jeho vyjadrení doručenom Okresnému súdu Bratislava I 29. júla 2011, pozn.).

Ústavný súd uviedol, že rozhodovanie o príslušnosti všeobecného súdu (funkčná, vecná a miestna) je rozhodovaním o procesných podmienkach konania (a nie o jeho vedení). Vzhľadom na požiadavku primeraného použitia ustanovení o rozsudku aj na uznesenia, pokiaľ Občiansky súdny poriadok nestanovuje inak (§ 167 ods. 2 OSP), sa preto okrem iných na rozhodovanie o príslušnosti všeobecného súdu uznesením použijú primerane aj ustanovenia § 157 ods. 2 až 4 OSP týkajúce sa obsahu odôvodnenia.

Z uvedeného vyplýva, že nesprávnou interpretáciou označeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku sa krajský súd nepochybne dopustil pochybenia, t. j. namietané uznesenie malo byť aspoň stručne odôvodnené.

Avšak s prihliadnutím na vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré má procesný charakter, absencia jeho odôvodnenia, s prihliadnutím na implicitné stotožnenie sa krajského súdu s vyjadrením žalobcu z 29. júla 2011, nemusí mať automaticky za následok porušenie ústavou či dohovorom garantovaného práva sťažovateľky. Vychádzajúc zo skutočnosti, že procesný postup vo veci sťažovateľky nadväzujúci na napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu vecne správny (vec prejednáva a bude o nej na prvom stupni rozhodovať Okresný súd Trnava), možno považovať napadnuté uznesenie (aj pri konštatovaní jeho nedostatku spočívajúcom v absencii odôvodnenia) z ústavného hľadiska za udržateľné (porovnaj závery vyjadrené vo veciach I. ÚS 207/07 a III. ÚS 228/06).

V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd vzal do úvahy tiež skutočnosť, že vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu by jeho zrušenie nadväzujúce nerozlučne na prípadný výrok ústavného súdu o porušení sťažovateľkou označených práv (prvá veta čl. 127 ods. 2 ústavy) bolo prejavom nadmerného

	<p>formalizmu, keďže po vrátení veci na ďalšie konanie by krajský súd aj v kontexte s právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto uznesení musel rozhodnúť identicky, t. j. rozhodnúť tak, že vo veci je miestne príslušný Okresný súd Trnava.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu neobsahuje nedostatky ústavnoprávnej intenzity, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy, listiny a práva podľa dohovoru, a preto sťažnosti v tejto časti nevyhoveli.</p> <p style="text-align: center;">II.2 K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny</p> <p>Pokiaľ ústavný súd dospel v súvislosti s posudzovaním vecnej správnosti napadnutého uznesenia krajského súdu k záveru, že ním (vzhľadom na argumentáciu uvedenú v časti II.1 tohto nálezu) nedošlo k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak potom tento záver platí obdobne aj pre časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny. Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu vecne správne, ani hypoteticky nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, keďže vo veci rozhoduje vecne, miestne a funkčne príslušný všeobecný súd.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Súdny dvor Európskej Únie: C 240/98 z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero; C-243/08 zo 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Györfi (bod 35)</p>

<p>spisová značka</p>	<p style="text-align: center;">IV. ÚS 603/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Gajdošíková Ľudmila</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>28. február 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa na okresnom súde domáhala proti pôvodne šiestim žalovaným (obchodné spoločnosti) zaplata sumy 169 999,79 € (5 121 413,70 Sk) s príslušenstvom.</p> <p>V konaní vo veci samej okresný súd potom, ako jeho dva predchádzajúce rozsudky (z 2. marca 2005 a z 25. júla 2007), ktorými zaviazal žalovaných v 2. až 6. rade zaplatiť sťažovateľke sumu 5 121 413,70 Sk s príslušenstvom a trovami konania, krajský súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vo veci rozhodol tretikrát rozsudkom z 13. mája 2009, ktorým žalobu sťažovateľky zamietol a zaviazal ju na náhradu trov konania žalovaným v 2. až 6. rade. Okresný súd odôvodnil zamietnutie žaloby proti žalovaným v 2. až 6. rade tým, že „v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu nárok žalobcu z ručenia voči žalovaným v 2. až 6. rade vznikol až 11. 4. 2002, t. j. až za stavu, keď tzv. jednoosobové spoločnosti už zo zákona (podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka) neručili za svoje záväzky navzájom. Na základe tejto skutočnosti súd žalobu voči žalovaným v 2. až 6. rade zamietol z dôvodu, že títo za predmetné záväzky žalovaného v 1. rade neručia... Vec teda posúdil okresný súd podľa obchodného zákonníka v znení účinnom od 1. 1. 2002.“.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu z 13. mája 2009, ktorým bola žaloba sťažovateľky v celom rozsahu zamietnutá, podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom z 29. marca 2010 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu z 13. mája 2009 potvrdil a sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovaným v 2. až 6. rade trov odvolacieho konania.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu z 29. marca 2010 podala sťažovateľka 26. apríla</p>

	<p>2010 ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa okrem iného domáhala aj zrušenia rozsudku krajského súdu z 29. marca 2010 dôvodiac, že týmto rozsudkom bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie podanej proti rozsudku krajského súdu z 29. marca 2010 nálezom sp. zn. IV. ÚS 33/2011 z 25. mája 2011 vyslovil, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 29. marca 2010 porušené bolo; rozsudok krajského súdu z 29. marca 2010 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Ústavný súd v náleze z 25. mája 2011 uviedol dôvody, pre ktoré boli rozsudkom krajského súdu z 29. marca 2010 porušené práva, ktorých porušenie sťažovateľka namietala, a pre ktoré považoval rozsudok krajského súdu z 29. marca 2010 z ústavnoprávneho hľadiska za neutržateľný.</p> <p>Krajský súd v danej veci následne rozsudkom z 30. decembra 2011 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu z 13. mája 2009 (po druhýkrát) potvrdil a sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovaným v 2. až 6. rade trovy odvolacieho konania.</p> <p>V tejto súvislosti sťažovateľka v sťažnosti namieta, že krajský súd sa „(z)áväzným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) vysloveným v náleze č. k. IV. ÚS 33/2011-41 z 25. 5. 2011... neriadil, dokonca v odôvodnení rozhodnutie ústavného súdu ani len nespomenul, znova rozhodol vo veci s totožným odôvodnením a v časti veci znova bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že východiskom argumentácie sťažovateľky je námietka, že krajský súd sa neriadil záväzným právnym názorom vysloveným v náleze z 25. mája 2011, a to v dvoch aspektoch. Jednak krajský súd opätovne nijakým spôsobom neodôvodnil zamietnutie žaloby v rozsahu sťažovateľkou uplatneného práva vo výške 416 036,90 Sk, jednak krajský súd opätovne ústavne nekonformným spôsobom interpretoval § 768c ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ako aj § 307 ods. 3 Obchodného zákonníka a týmto ustanoveniam svojvoľne prisúdil iný obsah a význam, než aký majú.</p> <p>Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazných prostriedkov zistil, že sťažovateľka si v konaní vedenom pred okresným súdom uplatňovala proti pôvodne šiestim žalovaným [dlžníkovi (žalovaný v 1. rade) a piatim ručiteľom (žalovaní v 2. až 6. rade)] jednak vlastnú pohľadávku z titulu neuhradenia nezaplatennej časti ceny diela v sume 416 036,90 Sk za zimmú údržbu mestských komunikácií v meste K. za január 2001 (vyúčtovanú faktúrou č. 20010104) a tiež pohľadávku získanú jej postúpením od obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., K. (ďalej len „postupca“), za prevzatie a zneškodnenie odpadu vo februári 2001 v sume 2 905 376,80 Sk a za prevzatie a zneškodnenie odpadu vo februári 2001 v sume 1 800 000 Sk. Postúpené pohľadávky vznikli na základe zmlúv uzavretých medzi postupcom a dlžníkom.</p> <p>Po zastavení konania proti žalovanému v 1. rade na základe späťvzatia návrhu sťažovateľkou z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jeho majetok predmetom konania vedeného okresným súdom ostal nárok sťažovateľky proti žalovaným v 2. až 6. rade, ktorého uplatnenie odôvodňovala ručením podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka účinného do 31. decembra 2001 v spojení s § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože jediným spoločníkom žalovaných v 2. až 6. rade bolo mesto K.</p> <p>V konaní bol preukázaný vznik žalovaných pohľadávok, splnenie podmienok ich následnej splatnosti a postúpenie časti žalovaných pohľadávok na sťažovateľku.</p> <p>Postupca oznámil žalovaným v 2. až 6. rade postúpenie pohľadávky v sume 2 905 376,80 Sk a v sume 1 800 000 Sk sťažovateľke svojimi listami z 10. apríla 2002, ktoré si žalovaní v 2. až 6. rade prevzali 11. apríla 2002.</p> <p>Podstatou argumentácie žalovaných v 2. až 6. rade v predmetnom konaní bolo ich tvrdenie, že im nevznikol ručiteľský záväzok, pretože upovedomenie od postupcu im bolo doručené v čase, keď už právny poriadok nepoznal ručenie podľa § 106 Obchodného zákonníka.</p> <p>Okrem námietky, že krajský súd nerešpektoval záväzný právny názor ústavného súdu vyslovený v odôvodnení nálezu z 25. mája 2011, tak podľa názoru sťažovateľky spočívajú kľúčové pochybenia krajského súdu aj v tom, že</p> <p>a) krajský súd ignoroval a žiadnym spôsobom v rozsudku neodôvodnil podstatnú námietku sťažovateľky, podľa ktorej celá jeho argumentácia v odôvodnení jeho rozsudku</p>

sa viazala iba na následky postúpenia predmetných pohľadávok a doručenie oznámenia o jej postúpení ručiteľom, hoci pre správnosť zamietnutia jej žaloby, pokiaľ ide o prvú z uplatnených pohľadávok v sume 416 036,90 Sk, ktorej bola prvým veriteľom (nebola jej postúpená), neuviedol opätovne žiaden relevantný dôvod. Na skutočnosť, že časť predmetu konania nebola nikdy postupovaná a je pôvodnou pohľadávkou sťažovateľky, poukazovala i vo svojom odvolaní z 22. júna 2009;

b) krajský súd nesprávne právne posúdil nárok sťažovateľky na plnenie voči ručiteľom, keď vyložil pojem nárok podľa § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka nie ako nárok (ako taký) voči ručiteľovi, ale ako nárok postupníka voči ručiteľovi požadovať plnenie od ručiteľa. Aplikáciou a svojvoľným výkladom § 307 ods. 3 Obchodného zákonníka a § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka krajský súd dospel k záveru, že podľa tohto ustanovenia pri postúpení zabezpečenej pohľadávky vzniká postupníkovi nárok požadovať plnenie od ručiteľov v momente, keď postúpenie oznámil ručiteľovi postupca. Prítom podľa názoru sťažovateľky § 307 ods. 3 Obchodného zákonníka neupravuje vznik nároku postupníka z ručenia, ale o prechod práva z ručenia na postupníka.

Ústavný súd považoval za potrebné na tomto mieste uviesť, že námietky nastolené sťažovateľkou [sub. a) a sub. b)] už boli predmetom posudzovania ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 33/2011. V predmetnom konaní ústavný súd sťažovateľkou nastolené námietky meritórne prerokoval a nálezom z 25. mája 2011 rozhodol tak, že vyslovil porušenie sťažovateľkou označených práv rozsudkom krajského súdu z 29. marca 2010, rozsudok krajského súdu z 29. marca 2010 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v ďalšom konaní rozhodol rozsudkom z 30. decembra 2011. Sťažovateľka v sťažnosti podanej proti rozsudku krajského súdu z 30. decembra 2011 nastolila obsahovo totožné námietky ako tie, ktoré boli predmetom posudzovania ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 33/2011. Z uvedeného vyplýva, že predmetom posúdenia v tomto konaní je materiálne tá istá vec ako v konaní vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. IV. ÚS 33/2011, avšak formálno-právne ide o dve odlišné veci, teda ústavný súd nemôže/nemohol sťažnosť odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

V tejto súvislosti ústavný súd ďalej uviedol, že záväznosť právneho názoru vysloveného v náleze z 25. mája 2011 sa vzťahovala nielen na celé ďalšie konanie pred krajským súdom, ale účinky záväznosti sa presadzujú tak v tomto konaní, ako aj v prípadnom ďalšom konaní ústavného súdu za obdobných podmienok (záväznosť nálezu ústavného súdu s účinkami inter partes). Vychádzajúc z týchto záverov a rešpektujúc zásady spravodlivého procesu ani ústavný súd sa nemôže v materiálne obdobnej veci v zásade odchyliť od právneho názoru ním prv vysloveného.

Takto formulované východiská sú zároveň aj limitom možných prípadných odklonov v právnom posúdení sťažovateľkou nastolených námietok.

Ústavný súd viazaný závermi vyslovenými v náleze z 25. mája 2011 tak pristúpil k posúdeniu sťažovateľkou nastolených námietok.

a) Podstata námietky sťažovateľky [sub. a)] spočíva v tom, že krajský súd sa v súvislosti s určením momentu vzniku nároku sťažovateľky na plnenie voči ručiteľom vôbec nezaoberal tým (nerozlišoval), či ide o pohľadávkou, ktorej veriteľom bola od počiatku sťažovateľka, alebo pohľadávkou, ktorú nadobudla postúpením.

Na tomto základe sa možno len stotožniť s argumentáciou sťažovateľky, že krajský súd vznik jej nároku požadovať celé plnenie od žalovaných v 2. až 6. rade viazal na oznámenie postúpenia pohľadávky pôvodným veriteľom ručiteľom, teda už za právnej úpravy účinnej od 1. januára 2002 vylučujúcej zákonné ručenie obchodných spoločností, hoci nesporne časť uplatňovaného nároku v sume 416 036,90 Sk bola jej pôvodnou pohľadávkou (nebola jej postúpená). Krajský súd na uvedené a listinnými dôkazmi preukázané sťažovateľkine tvrdenia (že časť predmetu konania nebola nikdy postupovaná a je pôvodnou pohľadávkou sťažovateľky) bez relevantného dôvodu neprihliadol.

V okolnostiach posudzovanej veci treba námietku sťažovateľky o tom, že vo vzťahu k pohľadávkou v sume 416 036,90 Sk bola prvým veriteľom (nebola jej postúpená) považovať za argument, ktorý je pre rozhodovanie krajského súdu v príslušnej časti posudzovanej veci rozhodujúci, t. j. taký, ku ktorému bolo nevyhnutné formulovať v odôvodnení napadnutého rozsudku špecifickú (konkrétnu) odpoveď. Za okolností, keď krajský súd na túto námietku sťažovateľky v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec

nereagoval, nemožno napadnutý rozsudok vo vzťahu k tejto námietke považovať za ústavne konformný. V danom prípade bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa krajský súd s touto podstatnou námietkou sťažovateľky v odôvodnení napadnutého rozsudku primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal. Ak tak krajský súd neurobil, treba považovať napadnutý rozsudok v tejto časti opäť za zjavne neodôvodnený, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neutržateľný, čo opätovne zakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

b) Pre účely posúdenia sťažnostnej námietky sťažovateľky [sub b)] sa ústavný súd zaoberal ústavnou konformitou interpretácie relevantných ustanovení Obchodného zákonníka krajským súdom.

Podľa § 106 ods. 1 druhej vety Obchodného zákonníka (úprava účinná do 31. decembra 2001) ak tá istá osoba alebo tie isté osoby sú jedinými spoločníkmi vo viacerých spoločnostiach, za záväzky ktorejkoľvek z ich spoločností ručia svojim majetkom aj ich ostatné spoločnosti.

Podľa § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka ak nie je ustanovené inak, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2002; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2002 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Intertemporálne ustanovenie ustanovuje, že právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2002 sa riadia podľa doterajších predpisov (t. j. platných a účinných do 31. decembra 2001).

Žalovaní v 2. až 6. rade ako právnické osoby – obchodné spoločnosti (spoločnosti s ručením obmedzeným) boli zriadené jediným spoločníkom – mestom K., a to od ich založenia až do času vzniku žalovaných pohľadávok, preto takto založené spoločnosti ex lege ručia navzájom za svoje záväzky.

Základnými podmienkami tohto zákonného ručenia (ručenia, ktoré vzniklo zo zákona) je existencia (vznik) záväzku a existencia tzv. „jednoosobových“ spoločností s ručením obmedzeným, z ktorých u jednej z nich došlo ku vzniku záväzku. Z toho možno spoľahlivo vyvodiť, že uvedené podmienky musia nastať za účinnosti právnej úpravy upravujúcej toto ručenie (§ 106 ods. 1 druhá veta Obchodného zákonníka).

V posudzovanom prípade ani krajský súd nemal pochybnosti o tom, že právny vzťah zákonného ručenia vznikol pred 31. decembrom 2001 [„(v) *prejednávacom prípade právny vzťah zákonného ručenia vznikol pred 1. januárom 2002...*“].

V prípade, že dôjde k postúpeniu pohľadávky zabezpečenej ručením, nový veriteľ vstupuje do právneho postavenia pôvodného veriteľa a táto zmena nemá žiadny dopad na právny režim zabezpečovacích záväzkov (práv a povinností). Záväzok ručiteľa sa mení len v osobe veriteľa, teda v osobe, ktorej pohľadávku ručiteľ ručením zabezpečuje. Obsah záväzku sa nemení (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 30/2006).

S postúpenou pohľadávkou prechádza nielen jej príslušenstvo, ale aj všetky práva s ňou spojené vrátane práv vyplývajúcich zo zabezpečenia záväzkov, teda aj ručenie. Ručiteľský záväzok sa viaže na pohľadávku a vo vzťahu k veriteľovi sa prejavuje ako právo veriteľa na zabezpečenie pohľadávky (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 30/2006).

Z dosiaľ uvedeného možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť (aj) záver, že zmenou právnej úpravy § 106 Obchodného zákonníka vykonanej zákonom č. 500/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 500/2001 Z. z.“ alebo aj „novela Obchodného zákonníka“), ktorá nadobudla účinnosť od 1. januára 2002, nedošlo k zániku už vzniknutých subjektívnych ručiteľských práv a povinností. Ručenie zaniká iba zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje (§ 311 ods. 1 Obchodného zákonníka). Rovnako podľa ústavného súdu nemožno zo žiadneho ustanovenia zákona č. 500/2001 Z. z. vyvodiť, že jeho dôsledky mali akýkoľvek vplyv na vznik nárokov na ich ďalšiu existenciu, ako aj ich prípadný zánik.

V posudzovanom prípade krajský súd vyslovil v súvislosti s nárokom sťažovateľky požadovať plnenie od žalovaných v 2. až 6. rade (iný) právny záver, podľa ktorého je pre jeho vznik rozhodujúce doručenie výzvy na plnenie zabezpečenej pohľadávky a oznámenie postúpenia pohľadávky pôvodným veriteľom žalovaným v 2. až 6. rade ako

ručiteľom (11. apríl 2002), z čoho s poukazom na § 106 Obchodného zákonníka účinného od 1. januára 2002 vyvodil, že žalovaní v 2. až 6. rade za záväzky dlžníka neručia.

Tento právny záver formuloval krajský súd v napadnutom rozsudku opätovne bez primeraného odôvodnenia a z tohto pohľadu ide o postup, ktorý možno považovať z ústavného hľadiska za neudržateľný.

K uvedenému je potrebné uviesť, že nárok nemožno stotožňovať so subjektívnym právom, prípadne ho považovať za subjektívne právo tak, ako to naznačuje krajský súd. V teórii súkromného práva sa nárok všeobecne chápe ako čiastkové oprávnenie patriace do obsahu subjektívneho práva, ktorého podstatou je vynútiteľnosť tohto subjektívneho práva proti vôli povinného subjektu (pozri LUBY, Š.: Výber z diela a myšlienok Štefana Lubyho. Bratislava: IURA EDITION, 1998, s. 233. ISBN 80-88715-31-8.). Teória súkromného práva sa z času na čas rozchádza v záveroch o momente vzniku nároku ako obsahovej zložky niektorých subjektívnych práv, kde jedna časť zastáva názor, že nárok vzniká v okamihu vzniku subjektívneho práva (s výnimkou tzv. naturálnych obligácií, ktorých obsahovou zložkou nárok nie je), a druhá časť okamih vzniku subjektívneho práva spája s otázkou splatnosti/„dospelosti“ pohľadávky.

Bez ohľadu na tieto názorové rozdiely považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka neupravoval v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001 osobitne podmienky vzniku oprávnenia vymáhať v dobe splatnosti plnenie, ktoré je predmetom pohľadávky, ale len otázku vzniku záväzkovoprávneho vzťahu z ručenia – subjektívnych práv a povinností.

Rovnako ani z dotknutých ustanovení zákona č. 500/2001 Z. z. nevyplýva taký záver, že by ich predmetom bola priama a samostatná reglementácia (nezávislá na existencii subjektívneho práva) otázky vzniku, ďalšieho trvania, prípadne zániku nároku spätého s hmotným subjektívnym právom vyplývajúceho z ručenia podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení do 31. decembra 2001, prípadne že sa tieto otázky mali riešiť odlišne pred platnosťou a účinnosťou tohto zákona než po jeho platnosti a účinnosti.

Z uvedeného potom vyplýva, že predmetom novely Obchodného zákonníka vykonanej zákonom č. 500/2001 Z. z. tak nebola reglementácia vzniku, ďalšej existencie alebo prípadného zániku nároku vyplývajúceho z ručenia vzniknutého podľa právnej úpravy platnej a účinnej do 31. decembra 2001, ale len úprava posúdenia otázky vzniku, prípadne ďalšej existencie subjektívneho práva a tomu zodpovedajúcej subjektívnej povinnosti, ktorá bola obsahom ručiteľského záväzkového vzťahu podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001.

Podľa názoru ústavného súdu otázka vzniku nároku (resp. oprávnenie vymáhať v dobe splatnosti plnenie, ktoré je predmetom pohľadávky) z ručenia jeho ďalšej existencie, prípadne jeho zániku vrátane ručenia, ktoré vzniklo podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001, nebola dotknutá novelou Obchodného zákonníka vykonanou zákonom č. 500/2001 Z. z. Otázka vzniku nároku sa tak pred, ako aj po predmetnej novele Obchodného zákonníka posudzovala rovnakým spôsobom. Za predpokladu, že právny vzťah z ručenia vznikol podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení do 31. decembra 2001, tak prípadná skutočnosť, že nárok z tohto vzťahu vznikol až po 1. januári 2002, nebola ovplyvnená prechodným ustanovením obsiahnutým v § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka.

Novela Obchodného zákonníka tak priamo a samostatne nemala vplyv na otázku zániku nároku patriacemu k už vzniknutému subjektívnemu právu, prípadne na otázky súvisiace s jeho vznikom [z hľadiska časového tak nie je rozhodujúce, či nárok, prípadne splatnosť/„dospelosť“ pohľadávky nastala pred alebo po účinnosti uvedenej novely Obchodného zákonníka, za predpokladu, že vznik subjektívneho práva (z ručenia) podľa § 106 ods. 1 Obchodného zákonníka nastal pred 31. decembrom 2001], ale mala vplyv priamo iba na otázku zákonného ručenia, teda vznik, ďalšie trvanie a zánik subjektívnych hmotných práv a povinností.

Z krajským súdom právne hodnotených ustanovení Obchodného zákonníka nevyplýva, že by ich právnym následkom bol zánik vynútiteľnosti subjektívneho práva, ktoré vzniklo na základe § 106 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. decembra 2001, prípadne že by ich dôsledkom bola prekážka, ktorá by bránila vynútiteľnosti tohto subjektívneho práva.

Ústavný súd ďalej uviedol, že záväzok žalovaných v 2. až 6. rade nezanikol ani v dôsledku postúpenia pohľadávky na sťažovateľku tým, že sa zmenil subjekt oprávnený

vynucovať povinnosť vyplývajúcu žalovaným v 2. až 6. rade z ručiteľského záväzkovo-právneho vzťahu. Tomu nasvedčuje aj terminológia uvedená v § 307 ods. 3 Obchodného zákonníka „... práva z ručenia prechádzajú...“, z čoho možno tiež dovodiť, že ručiteľský vzťah nanovo nevzniká, ale postupník v dôsledku postúpenia pohľadávky vstupuje do právneho postavenia postupcu. Pôvodná právna skutočnosť, ktorá bola právnym dôvodom vzniku právneho vzťahu z ručenia, v dôsledku postúpenia pohľadávky teda nezanikla, ale k tejto pôvodnej právnej skutočnosti pristúpila nová právna skutočnosť (postúpenie pohľadávky), ktorá spolu s pôvodnou mala za následok len zmenu v osobe veriteľa právneho vzťahu bez toho, aby došlo k zmene právneho pomeru v jeho ostatných aspektoch (obsahu právneho vzťahu).

Z hľadiska materiálneho chápania ochrany ústavnosti, ktoré ústavný súd preferuje vo svojej rozhodovacej činnosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07), bolo v danom prípade potrebné, aby krajský súd presvedčivým spôsobom odôvodnil svoj právny záver, a naopak, aby ústavne akceptovateľným spôsobom vyvrátil v danom prípade tiež do úvahy prichádzajúci spôsob interpretácie relevantných právnych noriem, podľa ktorej zmenou právnej úpravy § 106 Obchodného zákonníka vykonanou zákonom č. 500/2001 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť od 1. januára 2002, nedošlo k zániku už vzniknutých subjektívnych ručiteľských práv a povinností, keďže v zmysle § 311 ods. 1 Obchodného zákonníka ručenie zaniká iba zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje, t. j. ak prípadný vznik, ďalšie trvanie alebo zánik nároku patriaci k subjektívnemu právu vzniknutému na základe právnej úpravy Obchodného zákonníka podľa § 106 v jeho znení účinnom do 31. decembra 2001 nebol predmetnou novelou Obchodného zákonníka osobitne upravený (čo sa vzhľadom na už uvedené z doterajšieho výkladu nepodáva), tak záver krajského súdu je potom z ústavnoprávneho hľadiska neutržateľný a navyše sa javí ako svojvoľný.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v danom prípade z dvoch do úvahy prichádzajúcich interpretačných záverov zvolil taký, ktorý nekorešponduje spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi posudzovaného súdneho konania, ktoré je základným prejavom materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07) a zároveň aj kľúčovým imperatívom pre výklad a aplikáciu právnych noriem uskutočňovaných všeobecným súdom. Ak už krajský súd zvolil druhý z možných prístupov k usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi konania, bolo nevyhnutné, aby svoje právne závery presvedčivým spôsobom odôvodnil, a tým preukázal aj ich ústavnú akceptovateľnosť.

Komparáciou odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 29. marca 2010 s napadnutým rozsudkom ústavný súd zistil, že krajský súd nenaplnil povinnosti, ktoré mu jasne vyplývali z nálezu č. k. IV. ÚS 33/2011-41 z 25. mája 2011 (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde), tým, že bez bližšieho odôvodnenia odmietol rešpektovať preňho záväzný právny názor vyjadrený v jeho odôvodnení. Následkom tohto postupu je aj ujma prejavujúca sa vo sfére sťažovateľkou namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nad rámec odôvodnenia tohto nálezu ústavný súd dodal, že nerešpektovanie právneho názoru vysloveného ústavným súdom v odôvodnení predchádzajúceho nálezu je tiež dôsledkom toho, že konanie pred krajským súdom sa neprípustným spôsobom a celkom zbytočne predlžuje.

Keďže ústavný súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zrušiť tento rozsudok krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a vrátiť mu vec na ďalšie konanie pre účely jej opätovného prerokovania a rozhodnutia.

Berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, najmä hrubé nerešpektovanie predchádzajúceho nálezu ústavného súdu z 25. mája 2011, následky, ktoré pre sťažovateľku z toho bezprostredne vyplývajú, „*pocity krivdy a straty viery vo fungovanie súdneho systému založeného okrem iného aj na princípe viazanosti vysloveným právnym názorom súdom nadriadeným resp. v tomto prípade súdom ústavným ako najvyšším orgánom ochrany ústavnosti. Nakoľko uvedené pocity vyvoláva svojou nečinnosťou orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti, spôsobuje to v sťažovateľovi stratu dôvery k tomuto orgánu (ÚS 58/02)*“, považoval ústavný súd priznanie sumy 4 000 € za primerané zadosťučinenie (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde), keďže

	uvedené následky, ktoré nastali vo sfére sťažovateľkou označených práv, nie je možné v danom prípade odstrániť len zrušením napadnutého rozsudku.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 33/2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky: rozsudok sp. zn. 1 Obdo V 30/2006 Európsky súd pre ľudské práva: Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26; Georgidas c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998; Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993

spisová značka	IV. ÚS 8/2013
sudca spravodajca	Orosz Ladislav
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	5. apríl 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia v 1. až 20. rade namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu z 25. septembra 2012 a sťažovateľky v 21. a v 22. rade namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu z 25. septembra 2012.</p> <p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením zo 16. mája 2012 povolil reštrukturalizáciu dlžníka S., a. s., K. (sťažovateľky v 1. rade). Do funkcie reštrukturalizačného správcu bol ustanovený Mgr. M. B., T., značka správcu S1265 (ďalej len „správca“).</p> <p>Okresný súd uznesením z 25. septembra 2012 zastavil reštrukturalizačné konanie proti sťažovateľke v 1. rade ako dlžníkovi, začal konkurzné konanie proti sťažovateľke v 1. rade ako úpadcovi, vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľky v 1. rade ako úpadcu a do funkcie správcu ustanovil Mgr. J. A., M., značka správcu S1504.</p> <p>Okresný súd zároveň označeným uznesením uložil ustanovenej správkyni vypracovať a predložiť v lehote 15 dní od ustanovenia do funkcie podrobnú písomnú správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku sťažovateľky v 1. rade a vykonaných úkonoch, najmä o stave súpisu a zoznamu pohľadávok, v lehote 35 dní od ustanovenia do funkcie druhú podrobnú písomnú správu, v lehote 50 dní od ustanovenia do funkcie tretiu podrobnú písomnú správu o týchto skutočnostiach a v lehote najneskôr 5 dní pred konaním prvej schôdze veriteľov štvrtú podrobnú písomnú správu o týchto skutočnostiach, pričom jej tiež uložil bez zbytočného odkladu informovať známych veriteľov sťažovateľky v 1. rade so sídlom v iných členských štátoch Európskej únie ako v Slovenskej republike podľa čl. 40 Nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní prostredníctvom individuálneho oznamu o vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľky v 1. rade a preukázať splnenie tejto povinnosti v podrobných písomných správach, vyzval veriteľov sťažovateľky v 1. rade, aby si v zákonom ustanovenej lehote 45 dní prihlásili do konkurzného konania svoje pohľadávky, a dal veriteľom poučenie podľa príslušných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 7/2005 Z. z. alebo „ZKR“).</p> <p>Uznesenie okresného súdu z 25. septembra 2012 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 1. októbra 2012 a právoplatnosť nadobudlo 2. októbra 2012.</p> <p>Sťažovatelia v 2. až 20. rade uvádzajú, že „sú veriteľmi Sťažovateľa 1, ktorí si v reštrukturalizácii Sťažovateľa 1 ako dlžníka riadne a včas prihlásili svoje pohľadávky, alebo ktorých pohľadávky voči Sťažovateľovi 1 ako dlžníkovi vznikli počas reštrukturalizácie ako prednostné pohľadávky podľa § 120 odsek 2 ZKR. Ich postavenie</p>

	<p>veriteľov, a teda aj osôb dotknutých Napadnutým uznesením na svojich základných právach, preukazuje zoznam veriteľov dlžníka vypracovaný Správcom...“. Ďalej uvádzajú, že „sú podľa § 119 odsek 1 zákona č. 7/2005 Z. z... účastníkmi reštrukturalizačného konania. Napadnuté uznesenie sa ich priamo týka a priamo porušuje ich práva účastníkov konania...“.</p> <p>Sťažovateľky v 21. a 22. rade uvádzajú, že „sú akcionármi Sťažovateľa I... a sú osobami podľa § 49 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov..., ktorých vlastnícke práva a právo na majetok sú priamo porušené Napadnutým uznesením...“.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľov napadnuté uznesenie okresného súdu je „v rozpore s Ústavou a odporuje ústavne zakotveným princípom súdneho konania, pretože</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezohľadňuje podania a argumentáciu účastníkov konania a Správcu, ktoré boli voči súdu urobené riadne, včas a v zákonom predpísanej forme... - nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany... - je arbitrárne, svojvoľné, vnútorne nekonzistentné a nelogické v časti odôvodnenia záverov, o ktoré je opreté... - obsahuje svojvoľnú aplikáciu a výklad ZKR, pretože sa odchýlil od znení príslušných ustanovení ZKR spôsobom, ktorý zásadne poprel ich účel a význam... - je svojimi právnymi účinkami zjavne neprimerané k dôvodom, ktoré viedli k jeho prijatiu...“.
ratio decidendi	<p>1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Podľa sťažovateľov kľúčové pochybenia okresného súdu spočívajú najmä v tom, že:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) konštatoval opakované a závažné porušenie povinností správcu pri zostavovaní zoznamu pohľadávok a jeho predkladaní súdu v zákonnej lehote (údajné nedoručenie zoznamu pohľadávok v zákonnej podobe a forme); b) aj napriek výslovnému zneniu § 131 ods. 2 ZKR odôvodnil konverziu reštrukturalizácie na konkurz údajným neplnením všeobecných povinností, ktoré správcovi ukladá zákon č. 8 /2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“), teda iný zákon ako ZKR, ktorý upravuje všeobecné administratívne povinnosti správcu pri vedení jeho kancelárie vo vzťahu ku všetkým konkurzom a reštrukturalizáciám, v ktorých správca vykonáva funkciu správcu (nezdržoval sa v kancelárii v úradných hodinách ani nezabezpečil riadne vykonávanie správcovskej činnosti ním poverenými osobami, nereagoval na telefonáty a výzvy súdu a veriteľov). Okresný súd sa tak podľa sťažovateľov dopustil neprípustnej svojvôle pri aplikácii § 131 ods. 2 písm. a) ZKR, keď svoje rozhodnutie o konverzii reštrukturalizácie na konkurz založil na porušení povinností ustanovených zákonom o správcoch, a nie na porušení povinností ustanovených ZKR, ako to ZKR výslovne vyžaduje; c) postupoval formalisticky a vôbec neskúmal primeranosť a závažnosť pochybení vytýkaných správcovi vo vzťahu k značne negatívnym následkom, ktoré konkurz na rozdiel od reštrukturalizácie môže spôsobiť (napr. definitívny zánik sťažovateľa v 1. rade ako úpadcu, nižšia miera uspokojenia veriteľov, znehodnotenie majetku akcionárov). <p>V okolnostiach posudzovanej veci okresný súd zastavenie reštrukturalizácie a vyhlásenie konkurzu podľa § 131 ods. 2 písm. a) ZKR založil na svojom zistení, že správca opakovane a závažne porušil povinnosti správcu ustanovené ZKR, v dôsledku čoho neumožnil účastníkom konania uplatniť ich práva v tomto konaní.</p> <p>Podstata prvej námietky sťažovateľov spočíva v tom, že okresný súd zastavenie reštrukturalizácie a vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa v 1. rade odôvodnil opakovaným a závažným porušením povinností správcu pri zostavovaní zoznamu pohľadávok a jeho predkladaní súdu v zákonnej lehote. Táto skutočnosť vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, podľa ktorého „správca v zákonnej lehote nepredložil zoznam pohľadávok zostavený v súlade s ustanoveniami zák. č. 7/2005 Z. z. a vyhlášky č. 665/2005 Z. z. Zoznam pohľadávok predložený v zákonnej lehote okrem iných nedostatkov neobsahoval vôbec zabezpečených veriteľov a ich</p>

jednotlivé prihlásené pohľadávky s popisom ich zabezpečenia. Kompletný zoznam pohľadávok vyhotovený v súlade so zákonom správca doručil až dňa 19. 07. 2012 (teda po uplynutí zákonnej lehoty na jeho predloženie, keďže táto uplynula dňa 03. 07. 2012), aj to až na výzvu súdu.“

V nadväznosti na citované ústavný súd upriamil pozornosť na to, že okresný súd pri konštatovaní opakovaného a závažného porušenia povinností správcu pri zostavovaní zoznamu pohľadávok a jeho predkladaní súdu v zákonnej lehote neprihliadol bez akéhokoľvek odôvodnenia na skutočnosť, že v prípise z 11. júla 2012 adresovanom správcovi, v ktorom sa okrem iného uvádza, že „v právnej veci povolenej reštrukturalizácie dlžníka... správca... doručil elektronickým spôsobom časť zoznamu pohľadávok, v ktorom boli zapísané len nezabezpečené pohľadávky. Dňa 06. 07. 2012 predložil... správca ďalší zoznam pohľadávok rozdelený na dve časti pre nezabezpečené a zabezpečené pohľadávky, každý zvlášť... Zo správcom predloženého zoznamu súd zistil, že tento neobsahuje náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 25a vyhlášky... č. 665/2005 Z. z... Predložený zoznam pohľadávok neobsahuje uznané a zistené (obsahuje len prihlásené) poradie uspokojovania prihlásenej pohľadávky zo všeobecnej podstaty s uvedením dňa jeho zistenia a deň zistenia právneho dôvodu pohľadávky (obsahuje len prihlásený dôvod vzniku pohľadávky). Správcom predložený zoznam pohľadávok nemá náležitosti podľa § 25a ods. 1 písm. e), f), g), h), i), j), k), l), m) vyhl. 665/2005 Z. z. Súčasne v zmysle ust. § 25a ods. 3 vyhl. č. 665/2005 Z. z. neobsahuje označenie dlžníka a dátum vyhotovenia... Súd poukazuje na skutočnosť, že takto predložený zoznam pohľadávok je nezrozumiteľný, keď nie je totožný zoznam pohľadávok doručený elektronickým spôsobom a so zoznamom pohľadávok doručeným 6. 7. 2012 ako jeho písomné doplnenie...“, upozornil správcu na porušovanie povinnosti v súvislosti s vedením zoznamu pohľadávok, vyzval ho, aby v lehote 3 dní predložil zoznam pohľadávok v zákonom ustanovenej forme s tým, že v opačnom prípade bude toto považovať za opakované porušenie povinnosti správcu a v súlade s § 131 ods. 2 písm. a) ZKR zastaví reštrukturalizačné konanie, začne konkurzné konanie a vyhlási na majetok dlžníka konkurz. Okresný súd výzvu správcovi zverejnil v Obchodnom vestníku č. 136/2012 zo 17. júla 2012 (v zmysle § 199 ods. 9 ZKR sa za deň doručenia písomnosti považuje nasledujúci deň po zverejnení v Obchodnom vestníku, t. j. výzva bola správcovi doručená 18. júla 2012).

Ústavný súd zistil, že správca osobne 19. júla 2012 a elektronickou formou – mailom 20. júla 2012, t. j. v určenej lehote, doručil okresnému súdu doplnený zoznam pohľadávok v zmysle výzvy okresného súdu. Napokon aj okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, ako aj vo vyjadrení k sťažnosti potvrdil, že správca vyhotovil kompletný zoznam pohľadávok v súlade so zákonom.

Na tomto základe sa možno len stotožniť s argumentáciou sťažovateľov, že aj bez ohľadu na nesúhlas s názorom okresného súdu týkajúcim sa nesprávne podaného zoznamu pohľadávok zo strany správcu je z vyjadrenia okresného súdu zrejmé, že správca si túto svoju povinnosť podľa ZKR riadne splnil. Aj vzhľadom na túto skutočnosť je potrebné považovať túto povinnosť správcu z jeho strany za riadne splnenú. Okresný súd ale na uvedené a listinnými dôkazmi preukázané skutočnosti o tom, že zo strany správcu nedošlo k opakovanému porušeniu zákonných povinností v súvislosti s vedením zoznamu pohľadávok, pri svojom rozhodovaní bez relevantného dôvodu neprihliadol.

Podstata druhej námietky sťažovateľov spočíva v tom, že okresný súd svoje rozhodnutie o konverzii reštrukturalizácie na konkurz založil na porušení povinností ustanovených zákonom o správcoch, a nie na porušení povinností ustanovených v ZKR, ako to ZKR výslovne vyžaduje.

V posudzovanom prípade okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vyslovil právny záver, že v dôsledku závažného porušenia povinností správcu podľa § 7 a § 8 zákona o správcoch (nezdržoval sa v kancelárii v úradných hodinách ani nezabezpečil riadne vykonávanie správcovskej činnosti ním poverenými osobami, nemá v kancelárii zriadenú verejne dostupnú podateľňu, pozn.) správca neumožnil veriteľom riadne vykonať a uplatniť svoje práva (najmä nahliadať do správcovského spisu), z čoho s poukazom na § 131 ods. 1 písm. a) ZKR okresný súd vyvodil, že uvádzané dôvody na strane správcu sú také právne skutočnosti, ktoré obligatórne spôsobujú zastavenie reštrukturalizačného konania, začatie konkurzného konania a vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka.

Tento právny záver formuloval okresný súd v namietanom uznesení

bez primeraného odôvodnenia, t. j. ústavne akceptovateľným spôsobom neodôvodnil, prečo porušenie všeobecných administratívnych povinností správcu podľa zákona o správcoch subsumoval pod porušenie povinností správcu ustanovených ZKR. Za týchto okolností ústavný súd považoval tento právny záver okresného súdu za prejav formalistického prístupu k interpretácii relevantnej právnej normy, ktorý má vo svojich dôsledkoch prvky arbitrárnosti, resp. ide o právny záver, ktorý možno považovať z ústavného hľadiska za zjavne neodôvodnený a neposkytujúci spravodlivú súdnu ochranu účastníkom reštrukturalizačného konania (veriteľom).

V okolnostiach posudzovanej veci treba námietku sťažovateľov o tom, že účelom § 131 ods. 2 písm. a) ZKR je postihnúť nečinnosť správcu len v konkrétnej reštrukturalizácii z dôvodu neplnenia konkrétnych povinností ustanovených priamo ZKR iba vo vzťahu k tejto konkrétnej reštrukturalizácii [napr. zvolávanie schôdzí veriteľov (§ 126 ods. 1, § 146 ods. 1 ZKR), predkladanie zoznamov súdu (§ 123 ZKR), dohľad nad dlžníkom a sledovanie jeho obchodnej a finančnej situácie (§ 129 ZKR), kontrola a schvaľovanie dlžníkových úkonov (§ 130 ZKR) a pod.], považovať za argument, ktorý je pre rozhodovanie súdu v príslušnej časti posudzovanej veci rozhodujúci, t. j. taký, ku ktorému bolo nevyhnutné formulovať v odôvodnení napadnutého rozhodnutia špecifickú (konkrétnu) odpoveď. Za okolností, keď okresný súd na túto námietku sťažovateľov v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nereagoval, pričom tento svoj záver okresný súd vyvodil len z oznámenia jedného veriteľa [M. K. ako sťažovateľa v 3. rade (ktorý medzitým, ešte pred rozhodnutím okresného súdu o zastavení reštrukturalizácie a vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka vzal svoju sťažnosť na reštrukturalizačného správcu späť podaním z 20. septembra 2012, doručeným okresnému súdu 25. septembra 2012, t. j. v deň vydania namietaného rozhodnutia], nemožno jeho rozhodnutie vo vzťahu k tejto námietke považovať za ústavne konformné. V danom prípade bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa konkurzný súd s touto podstatnou námietkou sťažovateľov v odôvodnení napadnutého uznesenia primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal a rovnako sa vysporiadal aj so späťvzatím sťažnosti veriteľa M. K. a vyjadrením správcu z 19. septembra 2012, doručeným okresnému súdu 25. septembra 2012 (obe podania boli doručené okresnému súdu v deň vydania rozhodnutia o zastavení reštrukturalizácie a vyhlásení konkurzu v danej veci), o ktorých, ako vyplýva z vyjadrenia okresného súdu, zákonná sudkyňa v čase prijatia rozhodnutia vedomosť nemala. Je však nesporné, že obe podania v deň rozhodovania okresného súdu o zastavení reštrukturalizácie a vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľa v 1. rade už okresnému súdu doručené boli.

Nedostatočné odôvodnenie uznesenia okresného súdu aj vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľov (sťažovateľov v 1. až 20. rade) treba preto už aj s ohľadom na uvedené skutočnosti považovať podľa názoru ústavného súdu za také pochybenie, ktoré má za následok porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasťou uvedených práv je totiž nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Táto požiadavka je v okolnostiach prípadu o to naliehavejšia, že následky konverzie reštrukturalizácie na konkurz majú mimoriadne negatívny dopad na sťažovateľov a ostatných veriteľov. Podľa názoru ústavného súdu však napadnuté uznesenie okresného súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, uvedené atribúty nespĺňa.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Ústavný súd tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovел uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom.

Keďže ústavný súd vyslovil, že napadnutým uznesením okresného súdu z 25. septembra 2012 bolo porušené základné právo sťažovateľov v 1. až 20. rade podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu podľa čl. 127 ods. 2

	ústavy a vrátiť mu vec na ďalšie konanie pre účely jej opätovného prerokovania a rozhodnutia o nej.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Európsky súd pre ľudské práva: Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26; Georgídiás c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998; Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993

spisová značka	IV. ÚS 571/2012
sudca spravodajca	Luby Ján
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. apríl 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje genézu obmedzenia jeho osobnej slobody a následný priebeh konania v jeho veci od 28. apríla 2006, keď bol na základe uznesenia krajského súdu vzatý do predbežnej väzby a následne 23. mája 2006 do vydávacej väzby. Poukazuje aj na uznesenie krajského z 3. septembra 2008, ktorým bolo rozhodnuté, že jeho vydanie do R. nie je prípustné. Proti uzneseniu krajského súdu podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 29. októbra 2008 tak, že prvostupňové rozhodnutie zrušil a následne rozhodol, že vydanie sťažovateľa do R. je prípustné. Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 437/08 zo 17. decembra 2008 sťažnosť sťažovateľa podanú proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Sťažovateľ z dôvodu, že sa už dlhodobo nachádza vo väzbe, podal 16. júla 2012 krajskému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle § 506 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „žiadosť o prepustenie“). Krajský súd však podľa vyjadrenia sťažovateľa do podania tejto sťažnosti ústavnému súdu o jeho žiadosti o prepustenie nerozhodol. Sťažovateľ vzhľadom na to zastáva názor, že takýmto postupom dochádza k porušovaniu jeho v sťažnosti, ako aj v doplňujúcom podaní k sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv podľa dohovoru.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatoval, že ústava a listina medzi väzbou v rámci vnútroštátne vedeného trestného stíhania a väzbou v extradičnom konaní nerozlišuje. Inštitút vydávacej väzby v konaní o vydaní na trestné stíhanie má však iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy vo štvrtej hlave prvej časti Trestného poriadku. Aj keď sa u vydávacej väzby neuplatnia väzobné dôvody podľa § 71 Trestného poriadku, všeobecné súdy musia priebežne dôsledne skúmať, či je zotrvanie osoby vo vydávacej väzbe potrebné na naplnenie účelu extradičného konania, a to s ohľadom na v ústave zakotvenú imanentnú požiadavku proporcionality obmedzenia základných práv, ako aj so zreteľom na prednosť záväzkov z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd pred zákonmi (čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy).</p> <p>Ako vyplýva z vyjadrenia predsedu krajského súdu, krajský súd okrem tohto, že po podaní žiadosti sťažovateľa o prepustenie (20. júla 2012) požiadal Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) o zaslanie informácie „o stave záverečnej a konečnej fázy extradičného konania“ a zároveň o tom upovedomil aj sťažovateľa (23. júla 2012), dosiaľ nevykonal vo veci sťažovateľovej žiadosti o prepustenie žiaden ďalší relevantný procesný úkon.</p> <p>Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou neodkladnosti a urýchlenia rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, odvolávajú sa pritom aj na judikatúru ESLP k čl. 5 ods. 4 dohovoru, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, pravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 126/05 ústavný súd uvedený právny názor ešte viac zvýraznil, keď uviedol,</p>

že požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.

Podstatnou požiadavkou v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (porušenie ktorého sťažovateľ síce v petite sťažnosti nenamieta, ale v odôvodnení na neho poukazuje s tým, že jeho obsahom je taktiež právo sťažovateľa podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná) je aj to, aby súd rozhodol „urýchlene“ (speedily). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež aj v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, to znamená s ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (rozsudok vo veci Koendjibiharie v. Holandsko, 25. októbra 1990, § 27).

Článok 5 ods. 4 dohovoru zakotvuje procesnú záruku najmä proti pokračovaniu pozbavenia slobody, ktoré – hoci bolo pôvodne nariadené zákonným spôsobom – sa neskôr mohlo stať nezákonným a stratiť akékoľvek opodstatnenie. Požiadavky na urýchlené rozhodovanie o pozbavení slobody a na periodickú súdnu kontrolu v primeraných intervaloch majú svoje opodstatnenie v tom, že zabezpečujú, aby zadržaná osoba nemusela byť vystavená nebezpečenstvu, že zostane zadržovaná aj dlho potom, ako jej pozbavenie slobody prestalo byť ospravedlniteľné (Shishkov proti Bulharsku z 9. januára 2003, § 88).

Podľa názoru ústavného súdu nie je dôvod, pre ktorý by sa tieto názory nemali v zásade uplatniť aj v konaní o sťažnosti sťažovateľa.

S prihliadnutím na judikatúru ESĽP a doterajšiu judikatúru ústavného súdu možno konštatovať, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, t. j. Trestnému poriadku.

Keďže o žiadosti sťažovateľa o prepustenie zo 16. júla 2012 nebolo krajským súdom do dňa meritórneho prerokovania sťažnosti ústavným súdom rozhodnuté, už samotné takéto zistenie je podľa názoru ústavného súdu postačujúce na prijatie záveru o ústavne neakceptovateľnej zdĺhavosti postupu krajského súdu v rámci konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie.

Obranu krajského súdu spočívajúcu v nemožnosti rozhodnutia o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z dôvodu, že súvisiaci spisový materiál sa od 17. decembra 2008 nachádza na ministerstve spravodlivosti, ako aj z dôvodu, že mu nebola zaslaná informácia o „stave záverečnej a konečnej fázy extradičného konania“ vo veci sťažovateľa, ústavný súd nemohol akceptovať. Krajský súd nevyvinul žiadnu aktivitu vo vzťahu k ministerstvu spravodlivosti, ktorou by urgoval zaslanie predmetnej správy, ako aj súvisiaceho spisového materiálu, a od 7. septembra 2012, keď bol (zberný) spis daný na lehotu, do 28. septembra 2012 žiaden ďalší procesný úkon vo veci nebol urobený.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie svojím postupom v konaní porušil jeho v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a listiny.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že sťažovateľove v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a listiny boli postupom krajského súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu.

K požiadavke sťažovateľa, aby bol okamžite prepustený z väzby na slobodu, ústavný súd dodal, že zdĺhavosť postupu všeobecného súdu rozhodujúceho o zákonnosti väzby nemôže sama osebe zakladať dôvod na prepustenie dotknutej osoby z väzby. To znamená, že prieťahy v postupe všeobecného súdu konajúceho o žiadosti o prepustenie z väzby pri existencii predchádzajúceho a stále aktuálneho rozhodnutia o väzbe nemôžu same osebe znamenať povinnosť pre daný súd bezodkladne prepustiť dotknutú osobu z väzby na slobodu. Za daných okolností neprislúcha ústavnému súdu posudzovať skutočnosť rozhodujúce pre záver, či sťažovateľ má byť prepustený z väzby. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd návrhu sťažovateľa prikázať krajskému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu nevyhovel.

Ústavný súd vychádzajúc zo zásad spravodlivosti, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, riadiac sa úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej v dôsledku porušenia konkrétnych práv, považoval za dostatočné vyslovenie porušenia označených základných práv

	sťažovateľa podľa ústavy a listiny (obdobne II. ÚS 424/08, I. ÚS 436/2010, III. ÚS 265/2011), a preto jeho návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia nevyhovel.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 437/08; III. ÚS 126/05 Európsky súd pre ľudské práva: Koendjbiarie v. Holandsko, 25. októbra 1990, § 27; Shishkov proti Bulharsku z 9. januára 2003, § 88

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	IV. ÚS 591/2012
sudca spravodajca	Orosz Ladislav
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	21. februára 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Konanie sa začalo v roku 1991.
ratio decidendi	<p>Keďže ústavný súd už nálezom č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007 rozhodol, že okresný súd v konaní porušil sťažovateľom označené práva, v tomto konaní mohol vzhľadom na § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde posudzovať postup okresného súdu v napadnutom konaní z hľadiska namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len v období po nadobudnutí právoplatnosti označeného nálezu, t. j. po 1. februári 2007.</p> <p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd bral do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva účastníkov konania k nehnuteľným veciam, ktoré tvorí súčasť štandardnej rozhodovacej činnosti okresných súdov, v rámci ktorej existuje ustálená judikatúra. Ústavný súd preto nepovažoval namietané konanie za právne zložitú.</p> <p>Právne spory súvisiace s uplatnením obdobných nárokov, o ktoré ide aj vo veci sťažovateľa, treba v zásade považovať skôr za skutkovo zložitú vzhľadom na potrebu zisťovať vlastnícke vzťahy často aj ich rekonštruovaním do minulosti. Obsah príslušného súdneho spisu potvrdzuje faktickú zložitost' aj v predmetnej veci, pri rozhodovaní ktorej bolo zo strany okresného súdu potrebné zabezpečiť zaobstaranie viacerých listinných dôkazov a ich starostlivé vyhodnotenie, pričom na doterajšiu dĺžku konania mala nepochybne vplyv aj skutočnosť, že v jeho priebehu zomreli jeho pôvodní účastníci na strane odporcov, čo vyvolalo potrebu zisťovať ich právnych nástupcov a pribrať ich do namietaného konania. Skutková zložitost' veci ale nemôže ospravedlniť stav, v akom sa napadnuté konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, a to viac</p>

	<p>ako 21 rokov od jeho začatia. Takáto dĺžka súdneho konania je totiž už sama osebe z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľná a neakceptovateľná (m. m. IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, IV. ÚS 261/07). Ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že ani zložitost' sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (m. m. I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03).</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatoval, že nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená v neprospech sťažovateľa pri posudzovaní otázky či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní v období po právoplatnosti nález č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007, t. j. po 1. februári 2007. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).</p> <p>Zo súdneho spisu vyplýva, že okresný súd od pridelenia spisu novému zákonnému sudcovi 18. januára 2007 do 30. júna 2009 (vydanie uznesenia o pripustení vstupu účastníkov do konania) realizoval len úkony súvisiace so zisťovaním okruhu účastníkov konania. Po tom, čo okresný súd 29. júla 2010 rozhodol uznesením o pripustení zmeny petitu žalobného návrhu, až do 9. októbra 2012 vykonával len úkony smerujúce k doručeniu súdnych rozhodnutí účastníkom, prípadne úkony smerujúce k zisteniu ich pobytu, resp. ustanovil účastníkovi opatrovníka. Z uvedeného vyplýva, že aj keď okresný súd nebol v posudzovanom období úplne nečinný, jeho činnosť možno vyhodnotiť ako neefektívnu a postup nedôsledne zorganizovaný, čoho dôsledkom je dlhodobá neschopnosť súdu odstrániť stav právnej neistoty účastníkov konania. Táto skutočnosť je osobitne závažná z hľadiska doterajšej dĺžky napadnutého konania, ako aj skutočnosti, že ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007 okresnému súdu prikázal, aby v ďalšom období konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo aj v období po nadobudnutí právoplatnosti nález č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007 k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Sťažovateľ sa tiež domáhal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu v skúmanom období (napriek príkazu konať vo veci bez zbytočných prieťahov uloženému okresnému súdu nálezom č. k. I. ÚS 333/06-30 z 18. januára 2007), berúc do úvahy doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ktorá je z ústavného hľadiska zjavne neakceptovateľná, ale aj skutočnosť, že sťažovateľovi už ústavný súd v roku 2007 priznal finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 7 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.</p>
<p>použit^é odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 333/06</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 592/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Orosz Ladislav</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>21. februára 2013</p>

dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (fyzická osoba) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v dedičskom konaní. Konanie sa začalo v roku 1992.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že posudzovaná dedičská vec je tak z právneho hľadiska, ako aj skutkového hľadiska zložitá. Právna zložitost' preskúmvanej veci spočíva v tom, že poručiťel' bol štátnym príslušníkom USA a dedičia sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky aj Maďarskej republiky. Skutková zložitost' namietaného konania spočíva okrem iného v tom, že príslušné orgány územnej samosprávy ani príslušné štátne orgány (polícia) a navyše ani dedičia nevedeli preukázať niektoré identifikačné osobné údaje poručiťel'a. Tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určení sumy finančného zadosťučinenia (porovnaj závery v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 116/2012).</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky ako účastníčky namietaného konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v namietanom konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom v tejto súvislosti poukázal predovšetkým na skutočnosť, že doterajšie 21-ročné trvanie napadnutého dedičského konania je už samo osebe z ústavného hľadiska celkom jednoznačne neprimerané a neospravedlniteľné (m. m. IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, IV. ÚS 261/07), a to bez ohľadu na skutočnosť, že ústavný súd nepripísal na ťarchu okresného súdu obdobie, v ktorom bolo napadnuté konanie prerušené (5 rokov), ani obdobie, počas ktorého sa spis nachádzal (takmer 2 roky) na odvolacom súde.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po stotožnení sa s hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní obsiahnutom vo svojich predchádzajúcich nálezoch (v náleze č. k. II. ÚS 349/2011-23 z 9. novembra 2011 a v náleze č. k. IV. ÚS 116/2012-37 z 31. mája 2012) rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Pretože ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 349/2011-23 z 9. novembra 2011 prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, nepovažoval za potrebné opakovane uložiť okresnému súdu túto povinnosť aj v tomto rozhodnutí, a preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</p> <p>Vychádzajúc z konkrétnych okolností posudzovanej veci, najmä celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania (berúc do úvahy tiež skutočnosť, že napadnuté konanie bolo päť rokov prerušené, ako aj to, že spis sa takmer dva roky nachádzal na odvolacom súde), prihliadajúc na jeho právnu a faktickú zložitost' a zohľadňujúc správanie sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 8 000 € bude v posudzovanom prípade primerané [pozri obdobne v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 116/2012].</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 349/2011; IV. ÚS 116/2012

spisová značka	IV. ÚS 590/2012
sudca spravodajca	Orosz Ladislav
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	28. február 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej

	lehote postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej pohľadávky z titulu poskytnutých právnych služieb. Konanie sa začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitost' preskúmanej veci, ústavný súd bral do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci. Navrhovateľ sa v konaní domáha zaplatenia peňažnej pohľadávky z titulu poskytnutých právnych služieb. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje rozsiahla a v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Obsah súdneho spisu nepotvrďuje ani faktickú zložitost' predmetnej veci, preto ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitost'ou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky ako účastníčky napadnutého konania, ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že pojednávania nariadené na 22. september 2008 a 19. november 2008 boli odročené aj z dôvodu ospravedlnenej neúčasti sťažovateľky (praceneschopnosť), pričom na pojednávaniach nariadených na 2. máj 2012 a 27. jún 2012 sa sťažovateľka bez ospravedlnenia nezúčastnila, a na tomto základe konštatoval, že aj sťažovateľka má určitý (negatívny) podiel na doterajšej neprimeranej dĺžke napadnutého konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnost'ou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnost'ou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).</p> <p>Zo súdneho spisu vyplýva, že doterajší priebeh napadnutého konania je poznamenaný tak neodôvodnenou nečinnost'ou, ako aj neefektívnou činnost'ou okresného súdu. Za obdobia neodôvodnenej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti ústavný súd považuje najmä obdobie od vydania platobného rozkazu (14. novembra 2006) po jeho doručenie sťažovateľke (5. októbra 2007), obdobie od prevedenia právnej veci do občianskoprávneho oddelenia (29. januára 2008) do 21. januára 2009, keď sa uskutočnilo prvé pojednávanie vo veci, a najmä obdobie od 23. februára 2009, keď bolo pojednávanie odročené až do predloženia spisu ústavnému súdu 10. októbra 2012 (viac ako 31 mesiacov); počas tohto obdobia síce boli nariadené dva termíny pojednávania (na 2. máj 2012 a 27. jún 2012), avšak oba boli odročené bez prerokovania veci.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou činnost'ou, ako aj neodôvodnenou nečinnost'ou okresného súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci ústavný súd dospel k názoru, že len vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv neprestavuje pre ňu dostatočné zadosťučinenie. Ústavný súd preto zohľadňujúc doterajšiu dĺžku napadnutého konania, obdobia neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj čiastočný podiel sťažovateľky na doterajšej neprimeranej dĺžke napadnutého konania rozhodol, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € bude v posudzovanej veci primerané.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 593/2012
sudca spravodajca	Orosz Ladislav
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	28. február 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o ochranu dobrej povesti právnickej osoby a o zaplatenie primeraného zadosťučinenia v peniazoch. Konanie sa začalo v roku 2006. Sťažovateľ vstúpil do konania na základe uznesenia okresného súdu z 30. decembra 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 22. januára 2009 .
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd vzal do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe, ktorou sa navrhovateľ domáha ochrany dobrej povesti právnickej osoby a zaplatenia primeraného zadosťučinenia v peniazoch. Takéto právne spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú. Obsah súdneho spisu nepotvrďuje ani faktickú zložitnosť posudzovanej veci, preto ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitnosťou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k prieťahom.</p> <p>3. Zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ sa stal účastníkom konania na strane odporcu na základe uznesenia okresného súdu z 30. decembra 2008. V období od 30. marca 2009 do 15. novembra 2010 okresný súd síce viackrát nariadil pojednávanie, avšak ani jedno z nich sa neuskutočnilo, t. j. v tomto období (19 a pol mesiaca) bol de facto nečinný, resp. jeho činnosť bola neefektívna. V ďalšom priebehu konania sa opakovane objavili obdobia krátkodobej nečinnosti okresného súdu (napr. obdobie od 15. novembra 2010 do 22. júna 2011, obdobie od 23. januára 2012 do 27. júna 2012).</p> <p>Zohľadňujúc aj doterajšiu neprímeranú dĺžku napadnutého konania (takmer osem rokov), v ktorom okresný súd dosiaľ meritórne nerozhodol, ústavný súd konštatoval, že v jeho doterajšom priebehu došlo jednak k obdobiu dlhodobej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj k viacerým obdobiám jeho krátkodobej nečinnosti, v dôsledku čoho boli postupom okresného súdu spôsobené zbytočné prieťahy. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní vedenom konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania, období, v ktorých došlo k neodôvodnenej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj skutočnosti, že sťažovateľ sa stal účastníkom napadnutého konania až na základe uznesenia okresného súdu z 30. decembra 2008, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 27/2013
sudca spravodajca	Gajdošíková Ľudmila
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	8.marca 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (fyzická osoba) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o ochranu vlastníckeho práva. Konanie sa začalo v roku 2002.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným súdom, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako navrhovateľka, je rozhodovanie o žalobe „na ochranu vlastníckeho práva“. Ani zo skutočností uvedených sťažovateľkou, ani z obsahu súdneho spisu či vyjadrenia okresného súdu ústavný súd nezistil nijakú zásadnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej či skutkovej zložitosti veci. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, aj keď potreba nariadenia znaleckého dokazovania signalizuje určitý stupeň skutkovej zložitosti veci, čo však neospravedlňuje doterajšiu neprimeranú dĺžku konania (vyše desať rokov).</p> <p>2. Ústavný súd zastával názor, že správanie sťažovateľky v procesnom postavení navrhovateľky nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Sťažovateľka podala sťažnosti na prieťahy v konaní predsedníčke okresného súdu (27. novembra 2007, 16. novembra 2008, 4. januára 2009, 13. februára 2011 a 17. mája 2012), ktorá jej sťažnosti uznala za odôvodnené a ospravedlnila sa, pričom však nedokázala zabezpečiť nápravu, t. j. aby okresný súd zabezpečil včasné vypracovanie znaleckého posudku, ani po viac ako 5 rokoch.</p> <p>3. Ústavný súd uzavrel, že so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené ani po vyše 10 rokoch od jeho začatia, v konaní okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom jednak neefektívnou činnosťou a neodôvodnenou nečinnosťou v období rokov 2004 – 2006, ako aj jeho nečinnosťou v období rokov 2007 – 2012 v súvislosti so zabezpečovaním znaleckého posudku. V nadväznosti na uvedené ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní vedenom okresným súdom porušené boli.</p> <p>V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu presahujúcu desať rokov a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu a to, že konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke sumu 6 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 40/2013
sudca spravodajca	Luby Ján
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	5. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (fyzická osoba) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody. Konanie sa začalo v roku 2004.
ratio decidendi	1. Predmetom namietaného konania vedeného v súčasnosti pred okresným súdom je rozhodovanie o uplatnenom nároku na náhradu škody vzniknutej z dôvodu schodku na zverených hodnotách (zisteného na základe vykonanej inventarizácie), pričom

	<p>zodpovednosť odporcov za vzniknutú škodu, medzi ktorými je aj sťažovateľka, vyvodzuje navrhovateľ z uzavretých dohôd o hmotnej zodpovednosti.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na doterajšiu dĺžku namietaného konania a stav, v akom sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzalo, je zaobranie sa otázkou prípadnej právnej a faktickej zložitosti namietaného konania v súvislosti s namietanými zbytočnými priet'ahmi v preskúmanom konaní irelevantné. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej ani prípadná zložitost' sporu nezbavuje všeobecný súd ústavnej zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami v jeho postupe vrátane nečinnosti (m. m. I. ÚS 47/96).</p> <p>2. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s doterajšou dĺžkou namietaného konania alebo spomalením jeho priebehu. Aj podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedla, že „zo spisu nevyplývajú skutočnosti, že by priet'ahy v konaní boli spôsobené odporkyňou“.</p> <p>3. Keďže namietané konanie v jeho viac ako 8-ročnom priebehu je ako celok poznačené nečinnosťou a neefektívnosťou, ústavný súd nepovažuje za potrebné bližšie vymedzovať obdobia nečinnosti a hodnotiť konkrétne procesné úkony. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že okrem dvoch procesných uznesení, v ktorých v prvom prípade Okresný súd Trnava zastavil konanie voči siedmim odporcom a v druhom prípade okresný súd voči zvyšným odporcom vrátane sťažovateľky vec vylúčil na samostatné konanie, Okresný súd Piešťany a Okresný súd Trnava v celom doterajšom priebehu namietaného konania vykonali iba niekoľko jednoduchých procesných úkonov (výzva na zaplatenie súdneho poplatku, zisťovanie bydliska účastníkov konania). Navyše, podľa vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti „z dôvodu nedoručenia predvolaníek viacerým odporcom“ sa neuskutočnilo ani v doterajšom priebehu jediné nariadené pojednávanie (na 5. október 2005) vo veci.</p> <p>Na uvedenom zhrnutí postupu doterajšieho priebehu namietaného konania nič nemení ani skutočnosť, že okrem krátkeho obdobia od podania žaloby 15. novembra 2004 (ešte predchádzajúcemu Okresnému súdu Piešťany) do 1. januára 2005, bol na prerokovanie a rozhodovanie vo veci v ďalšom období vecne a miestne príslušný Okresný súd Trnava a od 1. januára 2008 po reorganizácii súdnictva je až dosiaľ na prerokovanie a rozhodnutie</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní pôvodne vedenom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.</p> <p>S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.</p>
<p>použit'é odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: Mgr. Tomáš Majerník

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti

Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.